

Čo je advent?

Ide o obdobie, ktoré je ohraničené štyrmi nedel'ami, pričom štvrtá nedeľa je poslednou nedel'ou pred Vianocami. Toto obdobie symbolizuje čakanie ľudstva na prvý príchod Ježiša Krista, pripomína slávnosť Narodenia Pána (25. 12.). Prvá adventná nedeľa je súčasne v katolíckej cirkvi začiatkom nového liturgického roka a už tradične aj dňom celocirkevnej zbierky na charitu. Horiaca svieca symbolizuje Ježiša Krista, čím viac svetla, tým je jeho príchod bližšie. Požehnaný adventný veniec sa umiestňuje v kostoloch i v domoch veriacich.

(mit), Plus jeden deň, 27.11.2010

Pozrite si putujúci betlehem

Hlavné mesto v spolupráci s Arcibiskupským úradom v Bratislave a rehoľou bratov minoritov sprístupnilo pre návštevníkov Bratislavy Putujúci betlehem. Požehnal ho bratislavský arcibiskup a metropolita Mons. Stanislav Zvolenský. Jasličky nájdete vo vstupnej hale Primaciálneho paláca pod vianočným stromčekom. „Betlehem patrí k 30 umeleckým jasličkám, ktoré sa nachádzajú vo

významných európskych mestách,“ vysvetlila Mária Račková z bratislavského magistrátu. Idea putujúcich jasličiek sa zrodila pred 15 rokmi z iniciatívy poľského kňaza Witolda Broniewského. Každý rok sa pripravujú iné jasličky. Autorom tohtoročných bratislavských je mládež z Gymnázia výtvarných umení z poľskej Bydgoszczi.

(rm)

Plus jeden deň, 27.11.2010

Dôležitý je Prvý sviatok vianočný

Vianoce sú kresťanským sviatkom narodenia Ježiša Krista. V rímskokatolíckej cirkvi je druhým najhlavnejším sviatkom Prvý sviatok vianočný, ktorý sa podľa gregoriánskeho kalendára slávi 25. decembra. Od reformácie sa Vianoce začínajú sláviť už deň vopred na Štedrý deň 24. decembra. Kresťania aj nekresťania slávajú Vianoce vzájomným obdarovávaním sa. Medzi ďalšie vianočné zvyky a symboly patrí stavenie jasličiek, adventný veniec či vyzdobený vianočný stromček.

(go)

Plus jeden deň 1.12.2010

Pápež bude jazdiť na elektro-papamobile

Pápež Benedikt XVI. by veľmi rád používal elektrický papamobil na solárny pohon ako ďalší dôkaz svojich snáh na podporu obnoviteľných zdrojov energie a na ochranu Božieho stvorenia, uviedol Vatikán.

Kardinál Giovanni Lajolo, ktorý spravuje Mestský štát Vatikán, dnes povedal, že pápež by istotne dal prednosť elektrickému papamobilu pred tradičným. Niektorí ho však musia ponúknuť.

Kardinál to povedal počas prezentácie knihy o využívaní slnečnej energie vo Vatikáne. Vatikán v roku 2008 inštaloval na strechu svojho hlavného auditória fotovoltaické bunky a o rok neskôr začal využívať aj solárnu chladiacu jednotku vo svojej samoobslužnej reštaurácii.

Uvedená technológia získala rozličné ocenenia a priniesla Benediktovi XVI. povest' „zeleného pápeža“.

TASR

Plus jeden deň, 2.12.2010

Do dejín kondómu sa zapísal pápež

Sú odsudzované aj propagované. Vystupoval proti nim aj Sigmund Freud s tým, že znižujú rozkoš. Pre bojovníkov s pohlavnými chorobami sú však hlavnou pomôckou. Nie je to revolúcia, ale krok dopredu určite. Tak sa tento týždeň hovorilo o slovách pápeža, ktorý prvýkrát v histórii cirkvi neodsúdil používanie kondómov. Benedikt XVI. pripustil, že v prípade mužskej prostitúcie, kde môžu prezervatívy zabrániť šíreniu AIDS, môže byť ich použitie odôvodnené, je to podľa neho prvý krok na ceste k humannejšej sexualite. Načasovanie je priam symbolické. Prvý december je totiž Svetovým dňom boja proti AIDS. Práve táto choroba je od 80. rokov celosvetovým strašiacom a pod hrozbou jej šírenia sa dostupnosť kondómov zvyšovala. Ich predaj stúpil až do roku 1994, no potom klesol, čo sa pripisuje akejsi únave ľudí z neustálej prevencie. Marketingový jazyk výrobcov sa preto zmenil, od strašenia nákažou prechádzajú k pokusom zaujať zákazníkov hravosťou, humorom a fantáziou. Kondómy sa vyrábajú farebne, voňavé i na mieru. Dnes sú automaty na kondómy k dispozícii pomaly všade - na toaletách, na letiskách, v baroch či na stanicách. Cesta prezervatívu k ľuďom však nebola vždy bezproblémová. Nielen pre postoj cirkvi. Fašistické Nemecko ich použitie u civilistov dokonca zakázalo, nepovoľovala ich napríklad ani americká armáda v prvej svetovej vojne, čo viedlo k nebyvalému rozšíreniu pohlavných chorôb. Mnohé iné armády však používanie kondómov medzi vojakmi doslova propagovali. V 50. rokoch až šesťdesiat percent anglických manželských párov používalo kondómy, v rozvojových krajinách naberali na dôležitosť pri riešení demografickej krízy. V každej krajine je ich popularita iná, v Írsku sa môžu legálne predávať len od roku 1978.

Zuzana Uličianska, SME, 27.11.2010

Cirkvi akceptujú zabitie len výnimočne

Podľa moslimov islam odmieta zabíjanie v mene viery a útoky samovražedných útočníkov sa vnímajú ako jeden z najväčších hriechov

Keď Vatikán nedávno apeloval, aby na bývalom predstaviteľovi režimu Saddáma Husajna v Iraku Tarikovi Azizovi nebol vykonaný trest smrti, vrátil do hry otázku, či má prednosť možné obrátenie hriešnika, alebo exemplárne potrestanie ťažkého zločinca.

Nezabiješ?

Azíz sa s Vatikánom kontaktoval už v časoch, keď bol pri moci. Ako na svojom blogu svetkrestanstva.sk píše cirkevný analytik Imrich Gazda, v irackej vláde robil spojku medzi Husajnom a Svätou stolicou, na súkromnej audiencii ho prijal pápež Ján Pavol II. a aj z väzenia napísal list súčasnej hlave cirkvi so žiadosťou, aby sa zaň Vatikán zaručil. Obviňovať Svätú stolicu, že sa zastáva Aziza len preto, lebo je kresťanom, by bolo neférové. Faktom je, že proti trestu smrti bojuje dlhodobo, a ozvala sa aj v prípadoch odsúdených s iným vierovyznaním, moslimov nevnímajúc. Prikázanie „nezabiješ“ nepustí.

Iný moslim, iný názor

Šéf Islamskej nadácie na Slovensku Mohamad Safwan Hasna vysvetľuje, že „islam nemá centrálnu autoritu ani náboženskú hierarchiu, ako ju poznáme z katolíckej cirkvi, preto ťažko hovoriť o oficiálnom postoji moslimov k trestu smrti. Rôzni ľudia môžu mať rôzne názory.“ Priznáva však, že trest smrti má v islamskom zákonodarstve svoje miesto, pričom „je ho možné uplatniť v presne definovaných prípadoch za konkrétne zločiny.“ S tým, ale aj s krutými spôsobmi výkonu popráv však má západná civilizácia problém. Média aj organizácie na ochranu ľudských práv zverejnili množstvo prípadov, keď boli v islamských krajinách na trest smrti odsúdení a popravení ľudia, ktorí by v Európe obišli bez trestu, prípadne len s podmienkou. Za právny unikát považuje Hasna možnosť odpustiť vrahovi obeť zo strany jej rodiny. „Mnohokrát sa to skutočne stalo a k poprave nedošlo.“ Šéf Islamskej nadácie dodáva, že trest smrti treba chápať v širších súvislostiach islamskej vierouky. „Keďže život sa z nášho pohľadu nekončí smrťou, trest smrti sa vníma jednak ako výstraha ostatným, jednak ako odčinenie hriechu trestaného.

Iný postoj má evanjelická cirkev augsburského vyznania na Slovensku. Stanovisko ich Zboru biskupov tlmočila tajomníčka pre mediálnu komunikáciu Edita Škodová. „Piate Božie prikázanie vyzýva na ochranu ľudského života v každej podobe a za každých okolností, preto sme v zásade proti trestu smrti. Vo výnimočných prípadoch, ak treba chrániť životy iných, a nie je možné robiť to iným spôsobom, pripúšťame, aby sa použili všetky prostriedky, teda aj trest smrti. Musí však ísť o situáciu, keď ostatné spôsoby a prostriedky neboli úspešné.“

Ľahké, ak nejde o nás

Vyhlásenie k trestu smrti urobili aj katolíci cez komisiu pre otázky bioetiky Konferencie biskupov Slovenska, podpísal ho biskup František Tondra. V texte sa uvádza, že „trest má prispievať k náprave vinníka.“ Po poprave je to nemožné. Pocity mnohých vystihnú slová duchovného z východného Slovenska. „Ako kňaz to nemôžem povedať nahlas, ale názory proti trestu smrti sa hovoria ľahko, ak ide o vzdialené prípady. Nie som si však istý, či by som mal rovnaký postoj, keby niekto sprzil moju mamu. Koľkí veriaci by boli proti trestu smrti pre Hitlera alebo vraha ich dieťaťa? Vatikán navyše mlčal, keď dostal trest smrti šoko Asahara, šéf sekty Óm šinrikjó. Je Azíz lepší ako Asahara?“ Podľa katechizmu katolíckej cirkvi pritom platí, že „ak nekrvavé prostriedky postačujú na obranu životov osôb a ochranu verejného poriadku, verejná moc sa obmedzí na tieto prostriedky, pretože lepšie zodpovedajú konkrétnym podmienkam všeobecného blaha a viac sa zhodujú s dôstojnosťou ľudskej osoby.“

Smrť ako tradícia?

Súčasný minister vnútra Daniel Lipšic z KDH je veriaci, jeho názor na trest smrti sa vyvíjal a v roku 2008 sa pre časopis .týždeň vyjadril, že jeho „výhody prevažujú nad rizikami“. Podľa neho tradícia cirkvi s trestom smrti nikdy problém nemala, pričom „ani v jednej časti Nového zákona neupiera Ježiš svetskej moci právomoc vykonávať ho“. Uvádza príklad, keď Ježiš „cituje tvrdé prikázanie knihy Exodus: Kto by zlodečil otcovi alebo matke, musí zomrieť. Keď sa Pilát pýta Ježiša, či nevie, že má moc ho ukrižovať, Ježiš odpovedá: Nemal by si nado mnou nijakú moc, keby ti to nebolo dané zho-

ra.“ Tradícia cirkvi bola podľa politika KDH dlhé stáročia jednoznačná. „Sv. Augustín, sv. Tomáš Akvinský aj sv. Tomáš Morus vo svojich dielach priznávali štátu právomoc vykonávať absolútny trest. Katechizmus katolíckej cirkvi vydaný po Tridentском koncile v roku 1566 uznával, že právo nad životom a smrťou bolo zverené Bohom civilným autoritám a využívanie tejto právomoci je aktom, ktorý je zjavne v súlade s piatym prikázáním,“ napísal Lipšic pre .týždeň. Vyhlásenie komisie KBS pre otázky bioetiky jeho slovám odporuje. Podľa neho treba pripomenúť novozákonný princíp, z ktorého vyplýva, že „pomsta patrí Bohu.“ Človek sa nemá považovať „za absolútneho pána nad životom a smrťou svojich blízkych“. Trestom smrti sa navyše človeku odníma možnosť obrátenia. Konferencia biskupov sa tiež odvoláva na encykliku Evangelium Vitae, v ktorej pápež rastúci odpor verejnosti voči trestu smrti považuje za znak nádeje. Tento materiál aj Lipšic považuje za „určitý posun v tradičnom náhľade cirkvi na trest smrti“. Podľa encykliky totiž treba dôkladne zvážiť jeho uloženie, pričom sa nemá „siahnuť k poprave páchatel'a okrem prípadov absolútnej nutnosti, keď niet iných spôsobov ochrany spoločnosti. Dnes však vďaka lepšej organizovanosti spoločnosti sú takéto prípady veľmi zriedkavé a možno sa už vôbec nevyskytujú.“

Zabiť a byť nevinný

Samovražedné útoky extrémistických islamistov, excesy militantných katolíkov napríklad v Severnom Írsku, ale trebárs aj primitívne sekty typu Óm šinrikjó dokazujú, že v mene viery človek zabíja aj dnes. Mohamad Safwan Hasna má pri samovražedných útočníkoch jasno: „Islam kategoricky odmieta zabíjanie v mene viery či pre náboženské presvedčenie. Samovražda sa vníma ako jeden z najväčších hriechov, ktorých sa môže človek dopustiť. Človek, ktorý takto koná, bude odsúdený na večné zatratenie v druhom živote.“ Existujú prípady, keď zabitie nie je porušením prikázania „nezabiješ“? Podľa hovorecu KBS Jozefa Kováčika Sväté písmo piate prikázanie spresňuje: „Nezabiješ nevinného ani spravodlivého.“ Podľa neho je teda oprávnené presadzovať rešpektovanie vlastného práva na život. „Podľa katechizmu katolíckej cirkvi kto bráni svoj život, nie je vinný

z vraždy, hoci je nútený zasadiť útočníkovi smrteľný úder. Oprávnená obrana môže byť nielen právom, ale aj vážnou povinnosťou pre toho, kto je zodpovedný za život iných.“ Kováčik dodáva, že „obrana spoločného dobra vyžaduje zneškodnenie nespravodlivého útočníka. Z toho dôvodu majú právoplatní predstavitelia moci právo použiť zbraň, aby odrazili útočníkov na občiansku spoločnosť, ktorá je zverená ich zodpovednosti.“ Islam podľa Hasnu akceptuje zabitie iného človeka v prípade se-

baobraný, „musí však ísť o adekvátnu reakciu na ohrozenie, pričom samotné zabitie sa chápe ako najkrajnejší možný krok. To isté platí pri bránení sa vo vojne.“ Evanjelická cirkev augsburského vyznania pripúšťa, že existujú prípady, keď nie je možné chrániť životy ľudí nenásilným spôsobom, napríklad vo vojne. „Ak zlyhali všetky ostatné spôsoby ochrany ľudských životov, možno pristúpiť aj ku krvavému spôsobu riešenia situácie.“

Karol Sudor
SME 27.11.2010

Pápež zarobil milióny

Pápež Benedikt XVI. zarobil na svojich knihách od nástupu do čela cirkvi v roku 2005 už päť miliónov eur. Podľa Vatikánu pápež všetky peniaze venuje charite. Asi polovica zárobku putovala teologickému inštitútu, ktorý prevádzkuje nadácia nesúca jeho meno. Cieľom spolku má byť propagácia výskumu a štúdie myslenia Svätého Otca. (sita)

Plus jeden deň 30.11.2010

V dnešných časoch je našou povinnosťou brániť kresťanov

V nedávnom rozhovore pre španielsku tlačovú agentúru Efe som pripomenul, že kresťania sú dnes najsystematickejšie a najbrutálnejšie prenasledovaným spoločenstvom na svete a že ich prenasledovatelia sa tešia totálnej beztriestnosti. Moje slová sa stretli s prekvapením. Sem-tam dokonca vyvolali aj rozruch. Ale fakty hovoria za seba. V Pakistane odsúdili Asiu Bibi na smrť obesením - na základe zákona proti bohorúhačstvu, ktorý sa nikto zvlášť nesnaží zrušiť - za to, že údajne urazila islam a proroka Mohameda. Napriek tomu, že iránska vláda uisťuje posledných katolíkov o opaku, katolíkom je prakticky znemožnené otvorene vyznávať svoje náboženstvo. Potom je tu, samozrejme, Gaza - ale, žiaľ, aj Palestína Mahmuda Abbása, kde nedávno uväznili mladého blogera, Waleeda al-Husseiniho, syna holiča z Qalqilye. Zločin, ktorého sa dopustil, spočíval v tom, že si trúfol kritizovať islam. Ďalej je tu Sudán: dobre si pamätám, ako mi John Garang päť rokov pred smrťou v Džube opisoval nekonečnú vyhladzovaciu vojnu, ktorú islamskí radikáli v severnej časti krajiny vedú proti kresťanom (a iným nemoslimom) a na juhu krajiny a kde kardinál Gabriel Yubeir Wako, chartúmsky arcibiskup, pred mesiacom počas omše pod otvoreným nebom len tesne unikol pokusu o atentát. Nesmieme zabudnúť na veriacich v Eritrei, najchudobnejších spomedzi chudobných. Vojenská junta ich obvinila, že pripravujú preverť a vzápätí sľúbila, že do Vianoc „očistí“ krajinu od kresťanov. Ani na katolíckych kňazov, zavraždených na prahu kostolov, ako napríklad 8. novembra otca Christiana Bakuleneho, farára v Kanyabayonge v Konžskej

demokratickej republike - vraždia ich muži v uniformách, pobláznení podobnými konšpiračnými teóriami. Ani na protikresťanskú fóbiu, ktorú v Dillí rozpúťali hinduistickí fundamentalisti zo sekty Vishva Hindu Parishad; ani na prežívajúce totalitné režimy na Kube, v Severnej Kórei a v Číne, kde veriacich prenasledujú, zatvárajú do väzení alebo koncentračných táborov. Ani na utrpenie kresťanov v Alžírsku, ani na utrpenie koptských kresťanov v Egypte, kde je islam naďalej oficiálnym štátnym náboženstvom, nech si hovorí, kto chce, čo chce. Nehovoriac už o útoku komanda al-Káidy na Dóm Najsvätejšej Panny Márie ustavičnej pomoci v Bagdade, keď bola omša v plnom prúde a pri ktorom zahynulo päťdesiatosem veriacich

- takmer všetko ženy a deti. Iste, vzhľadom na množstvo prejavov antisemitizmu musíme byť aj naďalej v strehu. Antisemitizmus prežíva, prekvitá a veselo sa premieňa na antisemitizmus, ktorý má menej spoločného so samotnými Židmi než s abstraktnou víziou Izraela ako stelesnenia diabla. A nepatrím ani k ľuďom, čo sa pokúšajú nájsť poľahčujúce okolnosti na vysvetlenie prudkého vzrastu rasistickej horúčky, ktorá sa v európskych demokraciách a dokonca aj v Spojených štátoch zameriava proti arabským menšinám, Turkom a, ako už veľa ráz predtým, Rómom. Chcem len povedať, že v niektorých častiach sveta antisemitizmus, chvalabohu, vyhlásili za zločin a ako taký ho trestajú. Chcem len povedať, že protiarabské či protirómske predsudky dnes našťastie biľagujú organizácie ako SOS Racisme - organizácie, o vznik ktorých som sa pred štvrtstoročím pričínil spolu so Simone

Signoretovou a mnohými ďalšími. Na druhej strane vyhlasujem, že zočivoči masovému prenasledovaniu kresťanov - napríklad škandalózne situácii v Alžírsku, kde kabylské kresťanky nútia do manželstva alebo ich zatýkajú - zoči-voči pomalému, ale istému ničeni posledných zvyškov kresťanských kostolov, ktoré boli takým prínosom pre duchovné bohatstvo ľudstva, zrazu nikde niet ani stopy po nikom, kto by sa postavil na ich obranu. Máme teda na výber dve možnosti. Buď budeme trvať na nezmyselnej, zločinnej doktríne konkurencie obetí

- každá skupina má svojich mŕtvych, svoju kolektívnu pamäť, a preto nás trápia len naše vlastné straty. Alebo ju odmietneme akceptovať. Priznáme si, že v našich srdciach je dosť miesta pre rôzne druhy súcitu, pre mnohé žiale, pre rôzne a napriek tomu bratské solidárne cítenie a že s rovnakou energiou (skoro som napísal „s rovnakou vierou“) odsúdime túto celosvetovú nenávisť, túto obrovskú vražednú vlnu, ktorej obeťou sú kresťania. Nesmieme dopustiť, aby nám skutočnosť, že sú príslušníkmi kedysi dominantného alebo prinajmenšom najmocnejšieho - náboženstva, bránila vidieť veci také, aké sú. Je prípustné vraždiť, keď obeťami sú veriaci „nemeckého pápeža“? Je dovolené ľudí utláčať, ponížovať a týrať v mene novej vojny civilizácií, o nič menej nechutnej než tá predchádzajúca? Veru nie. V dnešných časoch je našou povinnosťou brániť kresťanov.

Bernard-Henri Levy Bernard-Henri Levy je francúzsky filozof. Je riaditeľ parížskeho vydavateľstva Bernard Grasset a šéfredaktor LeRegledu Jeu.

SME 27.11.2010

Mesto Bratislava v Primaciálnom paláci otvorilo putujúci Betlehem

Hlavné mesto v spolupráci s Arcibiskupským úradom v Bratislave a reholou bratov minoritov otvorilo v sobotu v Primaciálnom paláci putujúci betlehem. Požehnal ho bratislavský arcibiskup a metropolita Stanislav Zvolenský za účasti provinciálneho predstaveného bratov minoritov Luciana Bohuckého a za prítomnosti primátora Bratislavy Andreja Ďurkovského. Jasličky sú inštalované vo vstupnej hale Primaciálneho paláca pod vianočným stromčekom.

Redaktor: „Bratislavský putujúci betlehem patrí k 30 umeleckým jasličkám, ktoré sa nachádzajú vo významných európskych mestách. Idea putujúcich jasličiek sa zrodila pred 15 rokmi z iniciatívy poľského kňaza Vitolda Broniewského.“

Natočené:

P. Lucian Mária Bogucki, predstavený minister rehole minoritov: „Idea putujúcich jasličiek už trvá 16 rokov, je to z iniciatívy skupiny poľských kňazov, ktorí cez organizovanie takýchto jasličiek chcú na rôznych miestach ľudom priblížiť tú základnú pravdu, že odvečné slovo stalo sa telom a začalo prebývať uprostred nás.“

Redaktor: „Prvý betlehem bol vystavený na hlavnej vlakovej stanici v Stuttgarte. Ďalšími miestami bol

Mníchov, Frankfurt, Rím, Štrasburg, Varšava, Viedeň a iné. V súčasnosti sa putujúce jasličky nachádzajú v siedmich európskych krajinách. Tohto roku pribudnú v Prahe a vo Vilniuse.“

Natočené:

Mons. Stanislav Zvolenský, arcibiskup – metropolita: „Zobrazovanie narodenia Ježiša Krista začal svätý František Asiský, to je vlastne začiatok 13. storočia. A ukázalo sa, že to bola taká intuícia veľmi požehnaná, lebo odozva bola v tom, že začali napodobňovať toto znázorňovanie jasličiek a vidíme, že hoci je to 800 rokov odvtedy, že to znázornenie Ježišovho narodenia aj cez postavy, cez obrazy, cez sochy je aktuálne aj v súčasnosti.“

Redaktor: „Každý rok sa pripraví iné jasličky, ktoré nesú so sebou konkrétny odkaz. Tie súčasné nesú Posolstvo mladých mladým. Preto je pri bratislavských jasličkách možnosť stretnúť sa so sochami mladých svätých, ako apoštol Jakub mladší, svätý Stanislav Kostka, svätá Tereza a blahoslavený Pierre Giorgio Frasati. Autorom tohtoročného bratislavského putujúceho betlehema je mládež z Gymnázia výtvarných umení z poľskej Bydgošči.“

TV Bratislava, 27.11.2010

Vysvätili poštové známky

Desiatky zberateľov známok sa dnes stretli na Spišskej Kapitule. Práve tam diecézny biskup František Tondra vysvätil nové poštové známky, na ktorých sú unikáty Spiša.

Redaktorka: „Korunovácia Karola Roberta Pannou Máriou. Toto je unikátna freska z roku 1317. Práve časť tejto fresky, na ktorej je František Tomáš Sema, je na novej známke emisného radu umenie.“

Táto známka je už tretia zo Spišskej kapituly. Na prvej bola samotná katedrála. Nasledovala najstaršia románska plastika bieleho leva. Podľa odborníkov slovenské poštové známky sú jedinečné práve technikou ako sa tvoria.“

Martin Vančo, vedúci predajne Pofis: „To je súťaž viacerých ocelorytinových farieb z viacerých štokov. Touto technikou disponujú len českí a slovenskí známkoví rytci. To je unikátne na tejto poštovej známke.“

Redaktorka: „Slováci počas Vianoc pošlú o 15% viac listov ako po iné mesiace. Možno práve nová známka sa objaví na vašej vianočnej pošte. Práve tieto poštové známky budú šíriť umenie, slovenskú gotiku po celom svete.“

Kludia Budzová

TV Markíza, 27.11.2010

Vianočná atmosféra v Košiciach

Advent už klope na dvere a postupne sa tomu prispôsobuje aj atmosféra slovenských miest. V Bratislave dnes k vianočnému stromu a trhom pribudol Betlehem. Košičanov zasa potešil nový, zatiaľ neozdobený stromček.

Redaktor: „Košický vianočný strom netradične vyrúbali priamo v centre mesta.“

Julian Tomašík, riaditeľ, mestské lesy Košice: „Treba premyslieť trasu, spôsob uloženia.“

Redaktor: „Asi 20 metrov vysokého krásavca zasadili pred vyše 40 rokmi. Nie je to však tradičný smrek alebo borovica, ale duglaska, ktorá pôvodne rástla iba na severoamerickom kontinente.“

Strom najprv upevnili na žeriav, vypílili a opatrne naložili. Motoristi i okoloidúci so záujmom sledovali

akého obra to prenášajú na Hlavnú ulicu. Ešte posledné úpravy a stromček už stačí len ozdobiť. Košičanom, najmä tým malým sa náramne páčil.“

Anketa- Košice:

Opýtaný 1: „Je pekný, tak ešte neozdobený, bude určite krajší.“

Opýtaný 2: „Páči sa nám.“

Redaktorka: „Na rozdiel od Košíc v srdci Bratislavy už vianočný stromček stojí takmer mesiac. Dnes ale na Primaciálnom námestí pribudol tento vyrezávaný Betlehem.“

Anketa- Bratislava:

Opýtaný 1: „To vnímam ako prípravu na blížiacu sa Vianočnú sviatky.“

Opýtaný 2: „Je taký iný v tom, že tie osoby, teda tie sochy sú také väčšie a vyzerajú ako naozajstné.“

Redaktorka: „Autorom Betlehemu

je mládež z Poľska a požehnať ho prišiel bratislavský arcibiskup Stanislav Zvolenský.“

Stanislav Zvolenský, bratislavský arcibiskup: „Verím, že aj tento Betlehem bude príležitosťou pre ľudí, aby si uvedomili, že Boh k nim láskavo hovorí cez Ježiša Krista.“

Redaktorka: „Tento Betlehem je neobyčajný tým, že je putovný. V Európe je takých len 30 a každý so sebou nesie nejaké posolstvo.“

Lucián Mária Borgucki, predstavený minister rehole minoritov: „V týchto teraz našich bratislavských jasličkách nájdeme výjavy svätých mladých.“

Redaktorka: „Putujúce jasličky budú centrum Bratislavy zdobiť do 6. januára.“

Dušan Tokarčík

Katarína Gazdíková
TV Markíza, 27.11.2010

Galileo a kondómy

Vatikánu trvalo viac než 200 rokov, kým prestal oponovať heliocentризmu. 350 rokov potreboval na ospravedlnenie sa za proces s Galileom. Skrátka, katolícka cirkev dokázala odolávať tlaku rozumu rovnako vytrvalo ako ten povestný kameň, na ktorom je postavená. Oproti tomu je posun v prístupe pápeža k používaniu kondómov na ochranu pred HIV priam raketovým nástupom. Najmä po jeho nedávnom vyhlásení, že kondómy situáciu neriešia, iba ju zhoršujú. Otázkou zostáva, prečo si pápež vybral tak netypický (a štatisticky nezaujímavý) príklad, akým sú mužskí prostitúti. Odpoveď je zrejmä. Pápež uznal kondóm ako ochranu pred HIV, ale nie formu antikoncepcie. U gejev tento efekt nehrozí. Zrejme sa dočkáme aj konkrétnejších pokynov, ako a kedy je dovolené kondóm používať. Na inštrukcie tohto typu si Vatikán potrpí. Núka sa napr. obmedzenie na styk počas neplodných dní ženy. Zas to s tou ústretovosťou preháňať netreba, že?

Oľga Pietruchová, Pravda 27.11.2010

Fidesz získa možnosť likvidovať kritické médiá

Maďarské médiá môžu na základe nového zákona dostávať likvidačné pokuty podľa uváženia politikov vládnej strany.

Maďarská vládna strana Fidesz predložila minulý týždeň parlamentu ďalší zákon, ktorý môže byť zavŕšením jej snahy na ovládnutie nezávislých médií. Mocnej rade kontrolujúcej mediálnu scénu od komerčných televízií až po internetové blogy by zákon umožnil ukladať všetkým týmto médiám až likvidačné pokuty. Od svojho nástupu k moci presadila strana premiéra Viktora Orbána postupne niekoľko zákonov obmedzujúcich slobodu médií. Celý dohľad nad nimi centralizovala a zverila do rúk Národného úradu pre médiá a telekomunikáciu a v rámci neho pôsobiacej Mediálnej rade. Úrad a rada majú veľmi široké právomoci od prideľovania vysielacích licencií až po kontrolu obsahu médií.

Nesmú nikoho uraziť

Obsah médií má určovať takzvaná mediálna ústava, ktorá veľmi vážne

Ad.: Pápež a prezervatívy (25. 11.)

Lojálni katolíci nechcú vidieť, že pápežove slová o kondónoch sú novinou.

Na ceste do Afriky v marci 2009 bol pre Benedikta XVI. prezervatív dôvodom prehlbovania problému šírenia AIDS. Dnes je prvým krokom k zvýšeniu mravného správania. To je radikálny obrat. Pápež doteraz používanie prezervatívu jednoznačne odmietal.

Teória

Sexuálny styk je podľa pápežského učenia legitímny len medzi manželmi v cirkevne uzavretom manželstve. Encyklika Pavla VI. Humanae Vitae z roku 1968 pripúšťa používanie prezervatívu len ak je jeden z manželov chorý a môže druhého nakaziť. Zmienka pápeža o tom, že ak prostitúti použijú prezervatívy, aby tým ochránili klientov a klientky, je to krok smerom k mravnejšiemu životu, je v jeho podaní novinka. Encyklika Jána Pavla II. Evangelium Vitae z roku 1995 dostupnosť prezervatívov vníma ako príčinu antikoncepcnej mentality vo verejnosti. Čo podľa úradného učenia vedie k mravnému úpadku. Tvrdiť, že uvažovanie Benedikta XVI. v rozhovore s Petrom Seewaldom je len potvrdením vyjadrení z minulosti, je preto postoj, ktorý sa nezhoduje s realitou. Prečo to lojálni katolíci nechcú vidieť? Ich obavy prameňa z rozpakov. Náznaky pápeža boli doteraz jednoznačné.

Prešľapy v tejto oblasti úradná cirkev dôsledne sankcionuje. Francúzsky biskup Gaillot v roku 1995 na liberálne postoje doplatil odvolaním z úradu.

Prax

Veľa katolíkov prejavilo za posledné desaťročia kritické postoje k pápežovi. V posledných desaťročiach to bol však práve prefekt vierouchej kongregácie a dnešný pápež Joseph Ratzinger, ktorý takýchto cirkevných „rebelov“ postavil natrvalo mimo „hru“. A to niektorí môžu byť radi, že nežili pred 500 rokmi. Ak niekto chce vnímať pápeža ešte stále ako morálnu autoritu, je nepoctivé povedať, že pápež v tejto veci vždy zaujímal to stanovisko, ktoré bolo pri uvedení novej knihy medializované priamo vatikánskym dennikom. Pripomína to Orwellovské prepisovanie starých novinových správ v jeho knihe 1984. No píše sa už rok 2010. To by si mali uvedomiť aj všetci tí, ktorí v tomto „zmenenom“ postoji nevidia nič divné. Pre tých, ktorým sa to vidí divné, je to ďalší „vypadnutý“ kameňok z mozaiky obrazu, o ktorého integritu sa úradná cirkev tak húževnato snaží. Pápež prezentoval verejne názor, za ktorý dostávajú kritickí katolíci „po prstoch“. Nevyvodil však z toho hlbšie dôsledky. Je to ďalšia pokrytecká epizóda z teórie a praxe ústredia rímskeho katolicizmu.

Miroslav Kocúr, [SME 30.11.2010]

Okamžité pokuty

„Pokutu bude treba zaplatiť v každom prípade, rozhodnutia mediálneho úradu treba zo zákona okamžite splniť,“ povedal denníku Népszabadság právnik Gábor Polyák. Potrestané médiá sa síce budú môcť obrátiť na súd, vynesenia rozsudku a prípadného vrátenia peňazí sa však nemusia dožiť. „Je to brutálny zákon o cenzúre. V podstate modernými nástrojmi obnovuje kontrolu médií z čias komunistickej diktatúry,“ povedal SME redaktor týždenníka Élet és irodalom János Székely. „Nastala príležitosť prerobiť mediálny svet,“ povedala naopak o novom zákone na konferencii svojho úradu Szalaiová. Zákon podľa nej odzrkadľuje nový pohľad, v ktorom sloboda slova nie je samoúčelná, ale slúži záujmom komunity a integrite spoločnosti. **Peter Morvay, SME 1.12.2010**

ukladá napríklad elektronickým médiám povinnosť informovať vecne a vyvážené, či všetkým médiám zakazuje budiť pohoršenie a publikovať čokoľvek, čo by mohlo otvorene či skryto urážať napríklad cirkev a náboženské skupiny. Nový zákon moc úradu a rady ešte rozširuje. Médiám, ktoré podľa nich porušia mediálnu ústavu, bude ukladať podľa vlastného uváženia vysoké pokuty. Tie môžu pri tlači dosiahnuť výšku 90-tisíc eur, v prípade celoštátnych televízií či rádii až sedem miliónov eur. Úradu i rade však šéfuje s mandátom na deväť rokov politička Fideszu Annamária Szalaiová (na snímke). Všetci členovia rady sú zástupcovia Fideszu. Ako jediní budú rozhodovať napríklad o tom, čo je vecne infonovanie. V ich rukách sa sústreďí obrovská moc bez možnosti jej účinnej kontroly.

V Západoslovenskom múzeu v Trnave si pripomínajú Advent

Včera si kresťanskí veriaci pripomenuli Advent. Je to začiatok liturgického roka a obdobie štyroch nediel pred Vianocami. V niektorých regiónoch Slovenska cez Advent dbali na to, aby všetky dvere na hospodárskych budovách a dome boli počas ranného zvonenia zatvorené. Vraj, aby bosorky nemohli uškodiť ľudom a domácim zvieratám. Prvú adventnú nedeľu si výstavami i tvorivými dielňami s remeselníkmi pripomenuli v Západoslovenskom múzeu v Trnave. Viac povedala Martinovi Jurčovi jedna z vystavovateľiek Olívia Papierniková.“

Olívia Papierniková, jedna z vystavovateľiek: „To je začiatkom vianočných sviatkov. Vystavujeme tu nielen medovníky, robíme aj adventné svietniky z medovníka.“

Martin Jurčo, redaktor: „Ako vyzerá, ako ten klasický?“

Olívia Papierniková, jedna z vystavovateľiek: „Je to kruh, kde sú štyri platformy na tie štyri adventné sviečky, ktoré sa skladajú z hviezdíčiek a medzitým sú zvončeky. Prosťe je to také trojrozmerné.“

Redaktor: „No a o tom, čo pripravilo Západoslovenské múzeum v Trnave na začiatkom Adventu, to mi už povie jedna z organizátoriek Simona Jurčová.“

Simona Jurčová, Západoslovenské múzeum Trnava: „Na prízemí sme nainštalovali výstavu známeho insitného maliara Michala Škrovinu. Sú to vlastne obrázky na skle, ale aj obrázky, ktoré maloval na dreve. To ľudové prostredie, zbojníkov, rozprávky, ježibaby.“

Redaktor: „Počul som tu už zaznieť aj meno Jozefa Ladu, alebo povedzme kovačickej insity. Všetko to pripomína také milé obrázky, výjavy, tu je zabíjačka pri nás, sánko vačky a podobne.“

Simona Jurčová, Západoslovenské múzeum Trnava: „Väčšinou sú tu tie motívy súvisiace s Vianocami, ale skôr s bibliou. A tam je už širšie to obdobie. Takže napríklad tu je útek do Egypta, narodenie Ježiška v Betleheme.“

Redaktor: „Máte tu aj deti. Možno že im aj vysvetľujete niektoré veci, ktoré súvisia s tými výjavmi na tých obrazoch. A dá sa takýmto deťom malým vysvetliť aj čo je Advent?“

Simona Jurčová, Západoslovenské múzeum Trnava: „Ešte ma to len čaká. Ja som im teraz povedala dneska začína Advent, oni to trošku zaregistrovali, jedným uchom dnu, druhým von, ale večer si doma zapálime adventný venček a ja im to

vysvetlím. Majú aj adventné kalendárky s tými čokoládkami, tak im poviem, že budeme čakať na Vianoce a že každý deň si môžu jednu čokoládku zobrať až do Vianoc, aspoň trošku sa im to už dá vysvetliť.“

Rádio Regina, 29.11.2010

Kaštieľ riešia súdy

Prísľub ministra financií Ivana Mikloša zrekonštruovať rusovský kaštieľ sa nemusí naplniť. Problémom je to, komu vlastne kaštieľ patrí. Hoci ho spravuje úrad vlády, za svoj majetok ho považuje aj benediktínsky rád. Hospodár rádu pre TA3 potvrdil, že sa obrátil na medzinárodný súd.“

Redaktorka TA3: „Na rekonštrukciu rusovského kaštieľa odložte peniaze z predaja prezidentskej vily. Takto znie požiadavka Ivana Gašparoviča. Vláda síce pôvodne s takýmto scenárom nerátala, no nakoniec mu dala zelenú.“

(Začiatok záznamu z 26. 11. 2010)

Ivan Mikloš (SDKÚ-DS), minister financií: „Sľúbil som pánovi prezidentovi, že budeme hľadať možnosti.“ (-Konec záznamu z 26. 11. 2010)

Redaktorka TA3: „Má to však háčik. Od pádu totality si na kaštieľ nárokujú benediktíni. Podľa nich im ho odkázali v závetoch manželia z rodu Loňayovcov. Komunisti však rehole zrušili a ich majetku znarodnili.“

Juraj Szalay, hospodár Rádu sv. Benedikta na Slovensku: „Obrátili sme sa na medzinárodný súdny dvor. Zatiaľ ešte rozhodnutie nepadlo.“

Alžbeta Vlková, redaktorka TA3: „Na medzinárodný súd sa obrátili po tom, čo pred dvoma rokmi neuspeli na ústavnom súde. Celú vec má už niekoľko rokov na stole aj Okresný súd v Bratislave. Benediktíni sa využitiu

kaštieľa na reprezentáciu Slovenska nebránia. Vláde ponúkajú mimosúdnu dohodu.“

Juraj Szalay, hospodár Rádu sv. Benedikta na Slovensku: „Využívať tento kaštieľ 300 dní v roku pre reprezentáciu Slovenskej republiky, 60 dní v roku na kultúrne účely, výstavy, sobáš v kaplnke a 5 alebo 6 dní v roku, podľa toho, či je to prestupný rok alebo nie, na cirkevné účely.“

(Začiatok záznamu z 26. 8. 2008)

Jozef Hal'ko, hovorca bratislavského arcibiskupa: „Bratislavská arcidiecéza pokladá tento majetok za majetok cirkevný. Ak majú štátne inštitúcie záujem využiť ho na reprezentačné účely, cirkev je otvorená na rokovanie.“ (Konec záznamu z 26. 8. 2008)

Radoslav Ba'čo, hovorca predsedníčky vlády: „Rád svätého Benedikta nenavrhol Slovenskej republike správe účelových zariadení úradu vlády žiadnu súdnu, ani mimosúdnu dohodu.“

Redaktorka TA3: „Úrad vlády ročne minie na opustenú pamiatku 57 tisíc eur. suma zahŕňa energie alebo vrátnikov. Kaštieľ by mal byť podľa informácií denníka SME zrekonštruovaný do roku 2016, keď sa Slovensko ujme predsedníctva v Európskej únii. Jeho oprava by si mala vyžiadať najmenej 26 miliónov eur.“

Alžbeta Vlková, TA3, 30.11.2010

Kasárne pre inštitúcie aj kultúru

Ministerstvo kultúry plánuje presťahovať svoje organizácie do jedného objektu. Hurbanove kasárne v centre Bratislavy prešli z rezortu obrany pod kultúru. Má tam vzniknúť multifunkčné centrum.

Armáda sa zbavuje nepotrebných objektov. Jedným z nich sú aj bývalé

Hurbanove kasárne v centre Bratislavy. Zdedilo ich ministerstvo kultúry, ktoré už predstavilo svoje zámery. Zatiaľ bez konkrétneho časového plánu.

Centrum v centre

„V rámci multifunkčného kultúrneho centra by sa sústredila administratíva

pokračovanie na str. 4

dokončenie zo str. 2

ôsmich inštitúcií v zriaďovateľskej pôsobnosti rezortu kultúry, ktorých sídelné budovy sú v centre Bratislavy,“ tvrdí hovorkyňa ministerstva Eva Chudinová. „Tieto budovy by boli následne ponúknuté ako prebytočný majetok. Zároveň by tu vznikli depozity a archívy organizácií.“ Ide o Slovenské centrum dizajnu, Hudobné centrum, Divadelný ústav, Literárne informačné centrum, Národné osvetové centrum, ÚLUV, Lúčnicu a Ústav pre vzťahy štátu a cirkví. Podľa ministerstva je sťahovanie ekonomicky efektívne. „Takto by sme nemuseli rekonštruovať budovy, v ktorých sídlia inštitúcie rezortu,“ vraví Chudinová. Peniaze na rekonštrukciu kasární by mali ísť z predaja ich budov. Inštitúcie o plánoch ministerstva väčšinou nevedeli. Riaditeľka Hudobného centra Oľga Smetanová povedala, že objekt kasární ani model fungovania tam nepozná. Prekvapená bola aj šéfká Divadelného ústavu Vladislava Fekete: „Oficiálne nemáme žiadne informácie, ale nebránim sa tejto myšlienke. Celkom sa mi páči. Každá inštitúcia bojuje s priestormi, my napríklad potrebujeme depozit a miesto pre naše stále sa rozširujúce aktivity.“ Naopak, Katarína Hubová, riaditeľka Slovenského centra dizajnu, bola iniciátorkou prevodu kasární do rezortu kultúry. O využití objektu už má jasnú predstavu. „Naším dlhodobým cieľom je vybudovať múzeum dizajnu. A tento priestor, aj vďaka svojej polohe, dáva šancu naplniť predstavy o vzniku chýbajúcej zbierkotvornej inštitúcie v oblasti úžitkového umenia.“ V objekte má sídliť aj jedna nová inštitúcia - Slovenské centrum vizuálnych umení. To má doplniť vyššie spomínané inštitúcie spadajúce pod ministerstvo kultúry.

Kultúrny program

Ministerstvo má s bývalými kasárnami ambiciózne plány. Tvrdí, že tam okrem výstavných priestorov vyrastie aj multifunkčná sála na prednášky a projekcie filmov, sály pre divadelné a tanečné umenie, knižnica, park, pódium na nádvorí, priestor na voľnočasové aktivity, dielňa ľudových remesiel, predajňa umeleckých diel, kaviareň a reštaurácia. „Celý areál by sa sprístupnil, aby ľudia prechádzajúci zo Špitálskej ulice na Kollárovo námestie mohli aktívne využívať všetky služby,“ dodáva Eva Chudinová.

Oliver Rehák, SME 1.12.2010

Chcú „zabiť“ trest smrti

Urobme trest smrti minulosťou. Kampaň v tomto duchu iniciovala katolícka cirkev. Aktivisti štartovali v Ríme a majú namierené do 85 krajín sveta.

Redaktorka: „Medzinárodná diskusia a rezolúcia OSN. To sú ciele bojovníkov za zrušenie trestu smrti. Nápad na celosvetovú kampaň pochádza od katolíckej spoločnosti San Egidio a Svetovej koalície proti trestu smrti. Podporiť ich prišli neprávom odsúdení aj pozostalí.“

Derrick Jamison, odsúdený na trest smrti: „20 rokov so vo väzení čakal na trest smrti za čin, ktorý som nespáchal. Som 119. neprávom odsúdený a oslobodený v Spojených štátoch. Bojujem tu proti trestu smrti a porušovaniu ľudskosti.“

Marietta Jaeger Lane, matka za-

vraždenej obete: „Som proti. Moju najmladšiu dcéru uniesli a zavraždili, ale vraždou v jej mene by som len pošpinila jej pamiatku.“

Redaktorka: „Kampaň prebieha v 1300 mestách sveta. Jej iniciátori budú organizovať aj modlitebné pochody a osvetľovať historické pamiatky.“

Mario Marazziti, koordinátor kampane: „Rímskym koloseom začíname kampaň Mestá za život. Zabíjanie v mene spravodlivosti nič nerieši. Tento trend je na ústupe. Veď už 141 krajín trest smrti zakázalo.“

Redaktorka: „V decembri má o návrhu na celosvetový zákaz trestu smrti poslednýkrát rokovať OSN. 107 členských štátov sa už vyslovilo, že rezolúciu podporí.“

Marcela Gacziová, TV JOJ, 30.11.2010

Trnavská arcidiecéza pripravuje unikátny projekt otvorených kostolov

Trnavská arcidiecéza pripravuje na Slovensku zatiaľ unikátny projekt otvorených kostolov. Už teraz do nočnej prehliadky chrámov pozýva všetky kresťanské cirkvi, verejnosť, umelcov, historikov, aj sponzorov, hoci podujatie bude až v máji. Projekt vznikol vo Viedni a postupne sa rozšíril do celého Rakúska a Česka. Informuje Kristína Strapcová:

„Projekt Noc kostolov má prezentovať komukoľvek a zadarmo chrámy. Má priniesť diskusie na ťažké spoločenské témy a ukázať, že cirkev je súčasťou verejnosti.“

Róbert Bezák, trnavský arcibiskup: „Je to väčšia šanca, aby si ľudia uvedomili, že v tom svojom živote potrebujú vidieť svetlo. Preto teda Noc kostolov. My nechceme ukázať samozrejme nejakú tmú, ale práve rozžiarené chrámy.“

Redaktorka: „Do Noci kostolov sa zapoja kostoly ako v mestách, tak aj na dedinách. Podľa miestnych požiadaviek ponúku napríklad aj koncerty, diskusie, či prezentácie umenia.“

Jana Húščavová, koordinátorka projektu: „Sme objavili napríklad určité výtvarné diela tu u nás na kúrii a v rámci celej diecézy, ktoré z obdobia gotiky. Tak prečo by sme ich

nemali ukázať a urobiť komentované prehliadky aj ľuďom, ktorí napríklad bežne do kostola nechodia.“

Redaktorka: „Trnavská arcidiecéza vychádza z projektu, ktorý vznikol vo Viedni pred 5 rokmi.“

Bernard Linze, zakladateľ Noci kostolov: „Všetky zúčastnené cirkvi otvoria v tejto večer, túto noc, svoje brány a pokúsia sa zostaviť program. A môžu prezentovať svoje kostoly a na vlastnú zodpovednosť ponúknuť každému svoju vieru.“

Redaktorka: „Práve zodpovednosť za program vo vlastnom kostole je podľa zakladateľa projektu tajomstvom úspechu. Potvrdilo sa to aj v Čechách, kde tento rok mali kostoly 250 000 návštevníkov.“

Zlata Součková, koordinátorka Noci kostolov v Brnenskej arcidiecéze: „Práve toto zaručuje obrovskú pestrosť programovej ponuky a zároveň iniciuje takú nápaditosť zo strany jednotlivých farností.“

Redaktorka: „Približne 280 kostolov v Trnavskej arcidiecéze by sa malo rozsvietiť 27. mája 2011 a dovtedy chcú organizátori projektu Noc kostolov aktívne komunikovať s verejnosťou cez rovnomennú webovú stránku.“

Rádio Regina, 30.11.2010

Zneužíval chlapca, potom ho chcel zabiť

Amerikou otriasol šokujúci príbeh. V jeho strede stojí 52-ročný bývalý katolícky kňaz so slovenskými alebo českými koreňmi John Fiala, ktorý zneužíval neploletého chlapca. Keď ho chlapec zažaloval, muž si chcel na neho nájsť najomného vraha.

Sexuálne zneužívanie tínedžera sa malo diať v rokoch 2007 a 2008, keď mal chlapec 16 rokov a Fiala bol kňazom. Znásilniť ho mal pod hrozbou zbrane počas hodiny náboženstva. Fiala, ktorý má zrejme české alebo slovenské korene, mal blízky vzťah k jeho starým rodičom, u ktorých chlapec býval. Nosil mu darčeky a chlapca rozmaznával. Až kým neprišli súkromné hodiny náboženstva a znásilnenie. Kňaz sa potom chlapcovi vyhrážal, ale ten sa aj tak rozhodol pre žalobu. „Začal hovoriť ak to niekomu povieš, ublížim ti. Ublížim tvojej rodine a priateľke,“ uviedol právnik Tom Rhodes, ktorý chlapca a jeho rodinu zastupuje. Čo je však šokujúce, Fiala sa rozhodol chlapca zbaviť a susedovi ponúkol 5 000 dolárov, ak chlapca zavraždí. Sused však bývalého kňaza udal na políciu a tá ho zatkla. Rodina sa okrem kňaza rozhodla žalovať aj arcidiecézu, podľa nich arcibiskup a ďalší mali vedieť o Fialových násilných sklonoch. Fiala už odvtedy kňazom nie je, arcidiecéza ho ešte v roku 2008 zbavila právomoci vykonávať kňazské poslanie v súvislosti s iným - nejasným - prípadom.

(red), Nový Čas 27.11.2010

Kostolík v popradskej mestskej časti Kvetnica má v rukách neziskovka, cirkev si ho musela prenajať

V najlukratívnejšej mestskej časti Popradu, v Kvetnici, majú raritu, ktorá sa len tak nevidí. Tamojší kostolík svätej Heleny sa ocitol v rukách neziskovej organizácie. Miestni veriaci vyjadrili v otvorenom liste pobúrenie nad tým, že sa na Slovensku kupčí už aj s božím stánkom. Viac už Ivana Ratkovská: „Kostolík bol pôvodne majetkom známej liečebne, ktorá zanikla. Po predaji majetku sa ocitol v rukách neziskovky Senior Park. Rímskokatolícka cirkev aj z peňazí veriacich do opravy kostolíka za posledné roky investovala 25 000 eur. Kostol si však veriaci museli prenajať.“

Anton Oparty, dekan rímskokatolíckej farnosti v Poprade: „Kostol, ktorý slúži na náboženské účely, je v rukách súkromnej spoločnosti. Všetky pozemky okolo kostolíka z vrchnej časti a z boku, sú v správe Slovenského pozemkového fondu. Nemajú záujem o tieto pozemky?“

Adela Dovalovská, riaditeľka neziskovej organizácie Senior Park: „K špekuláciám nedochádzalo, ani nebude dochádzať, pretože vlastne na pozemkoch Senior Parku sa nechystá žiaden developerský projekt.“

Ivana Ratkovská, redaktorka: „Ľuďom leží v žalúdku aj fakt, že v okolí kostolíka si chce neziskovka Senior Park prenajať lukratívne parcely Slovenského

pozemkového fondu. Pritom jeho riaditeľom v Poprade je teraz Ivan Dudaj, ktorý neziskovú organizáciu Senior Park zakladal. Ten ale odmieta akékoľvek prepojenie na materskú neziskovku. Poslal nám písomné stanovisko, z ktorého citujem: „Nesúhlasím s obvineniami pána Antona Opartyho. Vylučujem akúkoľvek intervenciu v prospech Senior Park nezisková organizácia.“ Kostolík svätej Heleny chce cirkev získať za každú cenu. Je pre nich neprijateľné, aby sa starali o cudzí majetok.“

Anton Oparty, dekan rímskokatolíckej farnosti v Poprade: „Môžu ho dať inej cirkevnej náboženskej spoločnosti, môžu ho zbúrať. Čo budú chcieť títo ľudia, v podstate si môžu všeličo stavať.“

Ivana Ratkovská, redaktorka: „Zdá sa však, že kostolík sv. Heleny sa tak skoro vlastníctvom farnosti nestane, keďže neziskovka sa ho momentálne ako lukratívneho majetku nemieni vzdať.“

Adela Dovalovská, riaditeľka neziskovej organizácie Senior Park: „My sme vlastne nezisková organizácia a sme nevýhodný partner ani pre banky, ani pre veľké finančné inštitúcie, takže pokiaľ neziskovka vlastne má v majetku nejakú tú nehnuteľnosť alebo pozemok, je pre tie banky a inštitúcie trochu lepším partnerom ako keď nemá nič.“

Rádio Regina, 30.11.2010

Obyvatelia Handlovej majú strach, že prídu o starý banický kostol

Obyvatelia Handlovej majú strach, že prídu o starý banický kostol. Je totiž v kritickom stave. Stojí na nestabilnom podloží, ktoré sa zosúva. Domáci sa už obrátili aj na ministerstvo kultúry.“

Redaktorka: „Kostol postavili počas druhej svetovej vojny. Od začiatku mal drobné praskliny. Situáciu tento rok zhoršili intenzívne dažde.“

Jana Oswaldová, obyvateľka Handlovej: „Kostol je nešťastne postavený na geologickom netypickom podloží.“

Redaktorka: „Zastabilizovanie ná-

sypu, na ktorom kostol stojí, by bolo možné metódou hĺbkovej injeckáže.“

Patrik Juríček, architekt: „Kde sa pod tlakom pod objekt k nejakej sieti dostane syntetická živica, ktorá zabezpečí jednak spevnenie toho podložia.“

Redaktorka: „Stálo by to niekoľko desiatok tisíc. Tie však domáci ani cirkev nemajú. Kostol navštívil šéf rezortu kultúry, prisľúbil pomoc, objekt však musí byť zapísaný do zoznamu kultúrneho dedičstva.“

Telefonuje: Eva Chudinová, hovorkyňa MVK SR: „Ministerstvo

kultúry bude iniciovať preskúmanie, či je možné ho zapísať do Zoznamu národných kultúrnych pamiatok.“

Rudolf Podoba, primátor Handlovej: „Sme pripravení na to, že budeme spolupracovať s vlastníkom tejto nehnuteľnosti, aby sme pomohli.“

Redaktorka: „Kostol Dobrého pastiera bude treťou národnou kultúrnou pamiatkou v meste Handlová. Prvé dve sú pamätník obetiam banických nešťastí a gotický oltár Kostola svätej Kataríny.“

Zuzana Ševčíková
STV 1, 30.11.2010

Klerici chcú vrátiť Irán do stredoveku

Napriek tomu, že proti poprave ukameňovaním je väčšina Iráncov, je veľmi komplikované ju zrušiť. „Môžem ísť do Iránu, ale už nebudem môcť z neho von,“ rozpráva iránsky dokumentarista MOHAMMAD REZA KAZEMI. Jeho kolegovia sa vrátili a skončili vo väzení. Režim si pohneval dokumentom Smrť ukameňovaním. Venuje sa v ňom brutálnym popravám, ktoré sú v Iráne stále aktuálne.

Donedávna hrozila smrť ukameňovaním Iránke Aštianiovej. Prečo je takýto stredoveký trest stále používaný v Iráne?

„Je to v zákone, a každý sudca ho môže použiť, kým sa nezmení. A vyzerá, že sa to tak skoro nestane, pretože moc klerikov je obrovská. Komukoľvek, kto sa to pokúša zmeniť, odkazujú, že chce zmeniť boží zákon.“

Sledujete Aštianiovej prípad?

„Aštianiová je stále v nebezpečenstve, hoci si myslím, že ani podľa zákona by nemala byť ukameňovaná. Jej manžel je už mŕtvý a sudca tvrdí, že mala vzťah s niekym iným dlho predtým. Myslím, že ju vystavili tlaku a prinútili vypovedať v jej neprospech. Aj v mojom dokumente v meste Mašhad bol ukameňovaný pár milencov, pretože podľa sudcu mali pred desiatimi rokmi vzťah. Lenže aj podľa iránskeho práva sa ťažko dokazuje, či mal niekto sex s niekym mimo manželstva. Potrebujete štyroch svedkov alebo viacero priznaní. A to nedostanete väčšinou inak, ako prinútením.“

Aký má vôbec brutálny trest ukameňovaním zmysel? Odohráva sa v utajení, zúčastňujú sa na ňom len tí, čo zabijú odsúdených hádzaním kameňov. O propagande to teda nie je...

„Je tu zopár fundamentalistov, ktorí tvrdia, že je to trest od Boha vychádzajúci z islamu. Niektorí trvajú dokonca na tom, aby sa vykonával na verejnosti, ale nemôžu to presadiť, verejná mienka by to neakceptovala, ani doma, ani v zahraničí.“

Ako to bolo na začiatku po islamskej revolúcii?

„V začiatkoch bolo verejné uka-

meňovanie bežné, neskôr ho zastavili a začali to robiť v utajení.“

Vo vašom dokumente je aj videozáznam z jednej popravy. Neopomínate však z ktorej, vie sa, kedy a kde bola?

„Je to jediný prípad, keď z popravy uniklo video od niekoho z opozície. Stalo sa to pred rokmi, malo ísť o policajtov, ktorí boli pri niekoho znásilňovaní. Je to strašný trest, ktorý patrí do stredoveku, nie do dnešných čias.“

Hovorí takýto trest niečo o súčasnom Iráne?

„Nie, preto to Teherán udržuje v tajnosti. Spoločnosť by to neprijala. Je to len zmýšľanie radikálnych klerikov, ktorí sa snažia vládnuť podľa stredovekých pravidiel.“

Nemali ste v Iráne problém s natočením filmu? Rozprávali ste sa napríklad so ženami, ktoré boli odsúdené na ukameňovanie.

„Bolo to veľmi riskantné, preto sme väčšinu natáčali len v interiéroch. Celý čas sme sa báli polície, pretože sme nedostali povolenie. Na druhej strane sme dokumentovali niečo, čo chce vláda tajiť. Najnebezpečnejšie bolo natočiť miesto spomínanej popravy v Mašhade. Je to miesto, kde sa stal zločin.“

Spôsob ukameňovania je vždy rovnaký, ako opisujete vo filme?

„Áno, je vždy rovnaký. A to ani nemôžete vidieť všetky detaily. Ten, kto ich videl, to nedostane z hlavy dlhé roky.“

Síce nemôžete ísť do Iránu, ale ste optimista. Po protestoch po prezidentských voľbách prišli represie, prečo si myslíte, že sa to prelomí?

„Deje sa, čo nikdy nebolo. Ľudia už ovládajú mocenskú štruktúru v krajine, to, o čo sa doteraz nezačali. Režim slabne.“

Mirek Tóda, SME 2.12.2010

Teherán udržuje ukameňovanie v tajnosti. Je to len zmýšľanie klerikov, ktorí sa snažia vládnuť podľa stredovekých pravidiel.

Iránsky novinár a dokumentarista Kazemi pracuje v Prahe v rádiu Slobodná Európa.

Modlitbové stretnutie formou Lectio divina

Už tretí rok sa v bratislavskej Katedrále sv. Martina koná modlitbové stretnutie formou Lectio divina. Každú prvú stredu o 20.00 hodine odкрýva tajomstvá Svätého Písma predseda Konferencie biskupov Slovenska a bratislavský arcibiskup Stanislav Zvolenský.

Redaktorka: „Tento rok si arcibiskup Stanislav Zvolenský vybral záverečnú kapitolu Svätého Písma Zjavenie sv. Jána.“

Stanislav Zvolenský, bratislavský arcibiskup: „Táto kniha vyvoláva veľký rešpekt pre veriacich, prípadne pre ľudí, ktorí hľadajú vo Svätom Písme rozličné vysvetlenia katastrof, je to však kniha, ktorá tvorí súčasť Svätého Písma, je v nej posvätné poslanstvo, aj keď možno trošička ťažšie, je skryté pod mnohými obrazmi a symbolmi a práve to je tá výzva kvôli ktorej chceli sme sa zaoberať touto knihou, aby sa nám stala bližšou, jednoducho aby sme vedeli ju lepšie pochopiť, spoločne sa teda o to snažíme.“

Redaktorka: „Čo hovorí o týchto prednáškach farár Katedrály sv. Martina Marián Červený?“

„Dnes je to poznanie náboženského u mnohých ľudí veľmi, veľmi slabé a práve táto kniha obsahuje v sebe veľké tajomstvá, ktoré sú práve analyzované pri týchto prednáškach. Je to veľmi dobré a som povďačný, že takáto duchovná aktivita prebieha práve aj tu, v našej katedrále.“

Redaktorka: „Čo znamená Lectio divina pre veriacich?“

Veriaci: „Dáva mi to silu do života, nové myšlienky.“

Veriaci: „Tiež je to spôsob, ako si prehĺbiť znalosť Svätého Písma.“

Redaktorka: „Dnes si v Katedrále sv. Martina v Bratislave o 20.00 hodine môžete vypočuť prednášku na tému Zapečatená kniha v rukách baránka a pre tých, ktorí nemajú možnosť prísť do katedrály, nájdete tento text na stránkach www.abu-bratislava.sk.

Anna Brilllová
Rádio Lumen, 1.12.2010

Zakážu Maďari potraty v ústave?

Fidesz chystá najvyšší zákon podľa svojho gusta

Ústava sa odvolá na svätú korunu ako symbol continuity štátu.

Za jednu zo svojich hlavných úloh označila nová maďarská vláda Viktora Orbána vytvorenie novej ústavy. V stredu sa na internetovej stránke parlamentného výboru pre jej prípravu objavila koncepcia nového základného zákona krajiny. Nová ústava má odkazovať na svätoštefanskú korunu ako vyjadrenie continuity maďarskej štátnosti. Koruna sa opäť ocitne aj na štátnej vlajke. Ústava má chrániť manželstvo ako „najprirodzenejšie a najzákladnejšie spoločenstvo muža a ženy“ a na ňom založenú rodinu. Chráni tiež ľudský život už od chvíle počatia. Vládny poslanec Péter Harrach popiera, že nová ústava znamená zákaz interrupcií. V koncepcii je však aj ustanovenie, podľa ktorého by bolo možné v prípade potreby obmedziť základné práva „v záujme ochrany morálky“. Súčasťou koncepcie tiež je, že akékoľvek budúce zmeny ústavy presadenej Fideszom budú možné len vtedy, ak ich dvojtretinovou väčšinou odsúhlasí parlament v dvoch za sebou nasledujúcich volebných obdobiach. V praxi by to znamenalo, že Fidesz prijme novú ústavu vďaka svojej súčasnej dvojtrovej väčšine v parlamente, pretože sa však podobná situácia cez dve volebné obdobia najskôr už nikdy nezopakuje, nebude už možné túto ústavu zmeniť. Platná maďarská ústava formálne stále nesie datovanie z roku 1949, zo začiatku komunistickej éry. Jej obsah sa však po roku 1989 úplne zmenil. Dátovaním ústavy argumentuje Fidesz, keď tvrdí, že treba rýchlo prijať novú. Vláda navyše tvrdí, že ju ľud vo voľbách splnomocnil na akékoľvek ústavné zmeny, ktoré považuje za správne. To však popiera bývalý prezident a predseda ústavného súdu László Sólyom, podľa ktorého sa v Maďarsku začína spor medzi konsenzuálnou a väčšinovou demokraciou. „Ústava je záväzná aj pre väčšinovú demokraciu,“ povedal Sólyom.

Peter Morvaj, SME, 3.12.2010

Ratzinger sa chcel zbaviť pedofilných kňazov už pred 20 rokmi

Benedikt XVI. sa snažil nájsť rýchlejšie spôsoby zbavenia kňazstva duchovných, ktorí sexuálne zneužili deti. Vtedajší kardinál Joseph Ratzinger sa podľa svojho listu z 19. februára 1988 oficiálne sťažoval, že cirkevné právo nadmerne sťažuje zbavenie úradu vinníkov, ak nepožiadajú o tzv. laicizáciu dobrovoľne. Ratzinger požiadal o vyriešenie tohto problému nájdením „rýchlejšieho a jednoduchšieho postupu“ než je zdĺhavý cirkevný proces s kňazmi, ktorých „počas vykonávania svojho úradu uznali vinnými zo závažného a škandalózneho správania“. Túto dokumentáciu vatikánske noviny dnes citovali pri vysvetľovaní pripravovanej novelizácie Kódexu kánonického práva, naposledy vydaného v roku 1983.

Vatikán sa dlho snaží vykresliť Benedikta XVI. ako cirkevného predstaviteľa, ktorý urobil viac než iní vo Vatikáne na zakročenie proti pedofilným kňazom, konštatovala tlačová agentúra Associated Press (AP). Zvyčajne sa však odvolával na začiatok tohto úsilia

rozhodnutím z roku 2001 o tom, aby všetky prípady zneužívania postúpili jeho bývalému úradu, Kongregácii pre náuku viery.

Po vypuknutí škandálu okolo zneužívania detí kňazmi bol Benedikt XVI. terčom obvinení, že ako prefekt kongregácie opakovane odmietal žiadosti biskupov o zbavenie vinníkov kňazského úradu. Ratzinger sa v tom čase držal cirkevného práva a predpisov zavedených pápežom Jánom Pavlom II., ktoré ponechávalo potrestanie takýchto kňazov prevažne v rukách miestnych biskupov.

Ján Pavol II. po nástupe na pápežský stolec v roku 1978 sťažil odchod z kňazského úradu v nádeji, že zastaví odlev tisícov kňazov, ktorí sa v 70. rokoch vzdali kňazstva, aby sa oženi- li. Dôsledkom takéhoto postupu však bolo, že - po vypuknutí škandálov okolo zneužívania detí kňazmi v USA - už nemohli biskupi obísť dlhé procesy potrebné na laicizáciu.

TASR

Plus jeden deň, 2.12.2010

Pápež a kondóm

Konečne nám pápež odsúhlasil kondómy. Používať prezervatív proti pápežovej vôli nám totiž znepríjemňovalo ne jeden sexuálny akt. Spomínate si predsa na tie výčitky svedomia, ktoré sa inadekvátne miešali s rozkošou. Pápež napokon povolil kondómy. Možno o ďalších dvesto rokov bude cirkev aj viac akceptovať ženy. Možno k otcovi a synovi pribudne aj nejaký príjemný ženský element. Možno o ďalších tristo rokov si veriaci budú môcť aj sami vybrať, či chcú byť súčasťou cirkvi. Novorodenecké členstvo prostredníctvom krstu má totiž svoje nejasnosti. Novorodenec plače, ešte ani poriadne nevie, ako vyzerá jeho mama, a už sa stáva členom pre neho zatiaľ neznámeho združenia. Počas krstu sa skutočne netvári nadšené a jeho dokrkvaná tvár vysielala jemný nesúhlas. Prítom si dovoľím myslieť, že cirkev je združenie, ktoré svojou aktivitou dokáže k sebe pritiahnúť aj dospelého mysliaceho jedinca na základe jeho vlastného úsudku. Napokon tie kondómy nie sú pre cirkev naozaj príliš výhodné, lebo zabráňujú priamemu prívalu nových čerstvých členov. Takže ide o skutočne veľkory-

sý ťah. Všetko zažíva nejaký progres. Už neupaľujeme, neobviňujeme sa z bosoráctva a kacírstva, neplienime dediny v mene Božom, nenanucujeme už toľko svoju vieru. Počas letnej dovolenky som na jednom medzinárodnom kurze spoznala katolíckeho kňaza. Tridsiatnika rumunského pôvodu žijúceho a pôsobiaceho v istej rakúskej dedinke. Zopár starších zúčastnených mu vyčítalo staré hriechy cirkvi, skúšali to naňho sexuálnymi škandalami, snažili sa zdeštruovať jeho vieru a jeho zamestnávateľa. Lenže mladý muž odpovedal pokojným úsmevom, ktorým odpustil svojim blízkym, aj cirkvi, aj celému svetu. Veľa sme sa rozprávali o jeho práci a myslenie tohto človeka, rovnako ako jeho energia a názory v mojom vnútri nahodili cirkvi hodných pár plusových bodov. Aj keď sme sa v istých veciach s láskou k bližnému nezhodli. Na svete môžu ľudia za ich názory súdiť len dve inštitúcie. Boh a internetové fóra. Dúfam, že po tomto stĺpčeku ešte dostanem darčeky od Ježiška, aj keď som len hriechna žena. Pokojne prijmem aj pekný kondóm. Najlepšie s vianočným motívom. Adela Banášová, HN, 3.10.2010